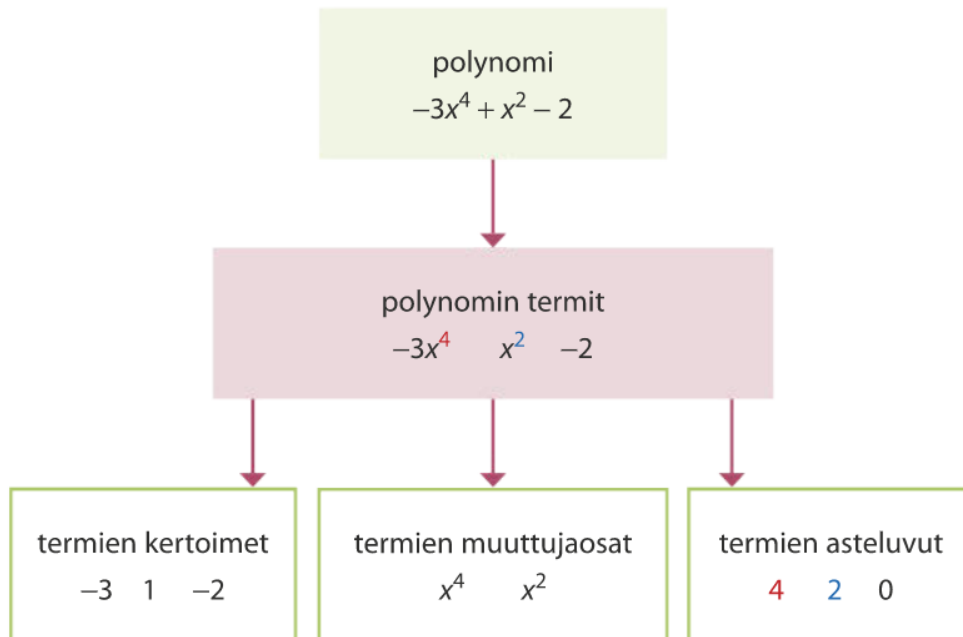
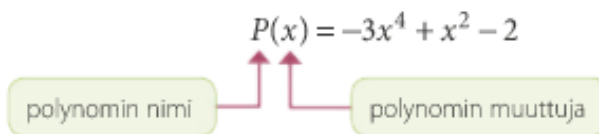

1.1 Lauseke ja laskutoimitukset

jouluk. 4-9.31

	Lausekkeen arvo, kun $x = -1$.
Lauseke $P(x) = -3x^4 + x^2 - 2$	$P(-1) = -3 \cdot (-1)^4 + (-1)^2 - 2 = -4$

Termit		Summa	Erotus
$-2x$	$7x$	$-2x + 7x$ $= (-2 + 7)x$ $= 5x$	$-2x - 7x$ $= (-2 - 7)x$ $= -9x$

Lausekkeet		Summa	Erotus
$2x - 1$	$-x + 3$	$(2x - 1) + (-x + 3)$	$(2x - 1) - (-x + 3)$

jouluk. 4-9.35

Lausekkeet		Summa	Erotus
$2x - 1$	$-x + 3$	$(2x - 1) + (-x + 3)$	$(2x - 1) - (-x + 3)$

Yhteen- ja vähennyslaskussa edetään usein seuraavasti:

1 Poistetaan sulut.

- Jos sulkujen edessä on $+$, termien etumerkit säilyvät ennallaan.
- Jos sulkujen edessä on $-$, **kaikkien** sulkujen sisällä olevien termien etumerkit vaihdetaan vastakkaisiksi.

$$5x + (4x - 3) - (5 - 6x^2) = 5x + 4x - 3 - 5 + 6x^2$$

2 Yhdistetään samanmuotoiset termit.

$$5x + 4x - 3 - 5 + 6x^2 = 9x - 8 + 6x^2$$

3 Järjestetään termit asteluvun mukaan.

$$9x - 8 + 6x^2 = 6x^2 + 9x - 8$$

jouluk. 4-9.37

ESIMERKKI 2

Sievennä.

a) $(2x + 1) + (-3x - 2)$
 b) $4x - (3x + 3)$
 c) $(2a^2 - 6) - (-4a^2 + 2a - 1) + (a - 1)$

RATKAISU

a) Poistetaan ensin sulut ja yhdistetään sitten samanmuotoiset termit.

$$(2x + 1) + (-3x - 2) = 2x + 1 - 3x - 2$$

$$= (2 - 3)x + 1 - 2$$

$$= -x - 1$$

+ sulkujen edessä, etumerkit säilyvät.

b) $4x - (3x + 3) = 4x - 3x - 3$

$$= (4 - 3)x - 3$$

$$= x - 3$$

- sulkujen edessä, etumerkit vaihtuvat.

c) $(2a^2 - 6) - (-4a^2 + 2a - 1) + (a - 1)$

$$= 2a^2 - 6 + 4a^2 - 2a + 1 + a - 1$$

$$= (2 + 4)a^2 + (-2 + 1)a - 6 + 1 - 1$$

$$= 6a^2 - a - 6$$

Termit järjestetään asteluvun mukaan.

jouluk. 4-9.37

1. Laske lausekkeen arvo, kun $x = 3$.
a) $2x - 1$ b) $-x^2 + x$
2. Olkoon $Q(x) = x^2 + 5x$. Laske.
a) $Q(3)$ b) $Q(-1)$ c) $Q\left(\frac{1}{2}\right)$
3. a) Laske polynomien $Q(a) = -3a^2 + a$ arvo, kun $a = -1$.
b) Laske lausekkeen $x^2 - 3x - y$ arvo, kun $x = -\frac{1}{2}$ ja $y = -1$.
4. a) Laske lausekkeen $6x - 3x^3$ arvo, kun $x = -2$.
b) Laske polynomien $K(x) = \frac{3}{2}x^2 - 4x + 1$ arvo, kun $x = \frac{1}{3}$.
5. Sievennä lauseke.
a) $(2x + 7) + (-5x - 4)$
b) $(-3y + 2) - (5y - 7)$
c) $2a - (-3a^2 + 6a - 1)$
6. Merkitse ja sievennä polynomien
a) $x^2 - 2x + 3$ ja $-4x + 6$ summa
b) $5x^2 - 1$ ja $-3x^2 + x - 4$ erotus.

jouluk. 3-15.25

6. Merkitse ja sievennä polynomien
a) $x^2 - 2x + 3$ ja $-4x + 6$ summa
b) $5x^2 - 1$ ja $-3x^2 + x - 4$ erotus.
7. Sievennä lauseke.
a) $(x^3 - 4x^2 + 5x - 2) + (4x^2 - 2x - 3)$
b) $a^2 - (-a^2 + 3) - (5a^2 + a)$
c) $2x - (3x + y - 5) + (y - 3)$
8. Olkoon $P(x) = x^2 - 5$ ja $R(x) = -3x^2 + x - 1$. Sievennä $P(x) - R(x)$.
9. Sievennä.
a) $5 \cdot 3a$ b) $6 \cdot 3 \text{ kg}$ c) $7m^2 \cdot (-2)$
10. Sievennä.
a) $(-5) \cdot (-7a)$ b) $(4 - 6x) \cdot 3$ c) $3(-a^2 + 6a - 1)$
11. Sievennä.
a) $2(-5t + 3)$ b) $-(5t^4 - 3t + 1)$ c) $(-2 + 3k) \cdot \frac{1}{2}$
12. Sievennä.
a) $-3(5 - 4x) + (6x - 9)$ b) $7x - 4(3 - 5x)$

jouluk. 3-15.33

jouluk. 4-9.54